

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

4. Quandoman liceat infirmo post peractam Communionem evomere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

debuisset in suo ritu communicare: sed ex consuetudine recentiore saltem in nostris his Siciliae partibus, eos aliter observare, non immerito possit. Ratio prioris partis est, quia, ut supra n. 5. diximus, ad hoc concessa sunt illa templa alieni ritus, ut quisque suum servet: intellige cum exceptione dicta num. praecedente.

24. Ratio posterioris partis est ea, quam proponendo casum, de quo olim Messanae interrogatus fui, jam subjo. In nostro Domus Profetiae templo singulis mensibus, celebratur solemnis Fidelium Communio, ex privilegio Summi Pontificis concessa, in eam formam, ut qui ibidem Sacram Eucharistiam suscipit, Indulgentiam plenissimam lucretur. Graeci ergo nonnulli Graeco more Messanae viventes, solitum in fermentato apud templum S. Catharinae, ubi Graecus ritus servatur, communicare, interrogaverunt nostros, an possent apud nostrum Societatis templum Eucharistiam in azymo recipere, indulgentiamque lucrari; Ex Fagund. num. 10. allato, videtur multis negativè esse respondendum: Nihilominus putavi non esse illos tanto bono defraudandos, atque adeo posse. Motus fui primò, quia Pontifex dum cum Indulgentiam omnibus Fidelibus concedit, non videtur velle excludere Graecos ibidem commorantes: quare cum ex alia parte determinet locum communionis, ubi non nisi in azymo Eucharistia distribuitur; videtur implicite concedere facultatem in illa communicandi. Secundo, quia non solum in hoc casu, sed etiam nulla interveniente causa, Panormi, ubi nihilominus tenet templum Sanctae Sophiae, in quo servatur pro Orientalibus orientalis ritus, Auditores nostrorum scolarum Graeci Graeco ritu viventes, passim, in nostris Congregationibus, templisque communicant, pende ac ceteri Latini, in azymo: id quod, cum ego observassem, atque à P. Francisco Scorsio nostrae Societatis viro docto, & erudito, qui uni ex iis Congregationibus Philosophorum praerat, inquisissem: atque mea interrogatione motus, ab ipsis Graecis esset rem sciscitatus, responderunt se sine scrupulo semper ita fecisse, nec esse à sua consuetudine repellendos: quare nec nos reputamus, Tertiò, quia cum ego minimus Theologi munere immunito fungerer apud Illustrissimum Archiepiscopum Montis Regalis Dominum D. Joannem de Torrefrancha in visitatione Oppidi La Piana ejus Diocesis (adver- ti Graecos non infrequenter in Ecclesia Latina (quae tunc cum suo Archiepiscopo, seu Parocho Latino pro Latino residet) in azymis sine ullo scrupulo communicare: non verò de contra Latinos in templis Graecorum in fermento. Quare rationem diversitatis inquirere volui: responderuntque ij Sacerdotes id fieri, quia cum sit universalior ritus Romanus, quam Graecus, licet Graeco Romanum, utpotè universalior, sequi: non verò Romano Graecum. Hae illi. Sed licet ratio haec nimis probet, probat enim Graecos etiam in Ecclesia Graeca existentes, ad libitum, Latinos ritus sequi posse; tamen, & tangit rationem quam ex Suario supra n. 4. diximus: satis mihi est, usurpationem illam Graecorum communicandi aliquando in azymo, non statim, ut omnino illegitimam, esse damnandam. Nam propterea, me auctore, à tali consuetudine Illustrissimus Praeful oppidanus illos nequaquam dimovet.

Hactenus resolutione Messanae data: ex qua, quod probare intendebamus, iam probatum manet.

25. Dico tertio, de Graeco versante inter Latinos, ubi nullum existit templum Graecum, & de Latino versante inter Graecos, ubi nullum adest Latinum templum, esse distinguendum. Si enim Fidelis movit domicilium, debet regulariter communicare ritu domicilij. Ratio est eadem, ac dicta supra num. 7. quia scilicet factus est pars illius Ecclesiae, in qua sedem fixit. Dictum autem est verò domicilium non mutavit, sed est iter agens, vel

iter, vel in azymo, vel in fermentato. Ratio est eadem, quae dicta est eodem num. 7. quia scilicet probabile est

Peregrino dari facultatem; sed non obligationem sequendi ritus loci. Ex defectu tamen proprii ritus oriri solet, ut is alitius sit communicare semper in alieno, quando suis non adest. Ita Montis Regalis, ubi nullum est templum Graeci ritus, Graeci adolescentes ex dicto Oppido La Piana, alias Graeco ritui addictissimi, in azymo semper, more Latinorum, cum fermentato eareant, communicant.

Part. II.

CAP V T III.

De iis, quae ad communionem pertinent postquam peracta est.

§ I. An statim à Communione comedere liceat.

1. Licet maxime consulendum sit à peracta Communionem non statim ad comedendum evolare; tamen id in praecepto non est. Ita Valentia aliqui quos citat, & sequitur Layman. lib. 5. tract. 4. c. 6. n. 24. in fin. & Marchin. de ord. tract. 3 p. 3. in fine. Nec obstat capitulum, Tribus gradibus, de Consecr. distinct. 2. ubi ei, qui mane sumpsit Eucharistiam, praecipitur jejunium usque ad sextam: & ei, qui sumpsit tertia, vel quarta hora, idem praecipitur usque ad vespertam: non obstat, inquam, quia, is Canon jam est usu abrogatus. Facit ad hoc id quod dicam mox §. 4. n. 2. in fine.

§. II. An statim ab accepta Communione expuere liceat.

2. Certe congruum est expectare aliquantisper: diu enim necesse non est; cum species Sacramentales, natura sua, in stomacho cito corruptantur: de qua re vide §. 4. n. 4. nihilominus, statim postquam non est periculum, quod aliquod fragmentum in ore remanserit, expuere, non est illicitum. Ita Marchin. ibid. quia vulgum hac de re praeceptum extat.

§. III. An vomata ruminare, ad evocandum phlegma liceat statim à Communione.

3. Licere, sicut licet expuere, secluso metu fragmenti in ore relict, quia nullum praeceptum est in oppositum, colligi potest ex modo dictis §. praecedenti. Et confirmatur, nam sputum, seu saliva ex capite distat in os: ut habet, praeter Medicos, S. Gregorius Hom. 10 lib. 10. in Ezechiel. ante medium. Non est igitur cur timeatur irreverentia sacris speciebus, quae dum indigestae sunt, in stomacho resident. Illud autem phlegma, quod Masticæ, Pipete, Tabacco, vel simili evocatur, sputum est, & saliva. Nam si quando adhibeatur aliquid ejusmodi, ut vomitus à stomacho excutitur, longe alia ratio est, de quo jam subdo.

§. IV. Quando liceat infirmo, post peractam Communionem vomere.

4. Accidit nonnunquam, ut supra Communionem indigeat quis vomitum provocare. Quando nam id licebit?

Puto licere post horam: quia tunc sacra species digestae regulariter sunt. Ita Ioan. Sanchez in select. disp. 38. num. 2. Dixi (regulariter) nam certum in valido stomacho, vel in minori quantitate, citius: infirmiore, vel in maiori quantitate, tardius digestio illatum fieri poterit. Novi ego infirmum, qui integrum sacrum orbem, post mediam horam, aliquanto plus, superveniente singultu, vomuit. Si quando ergo tibi post horam provocanti, etiam decurrat; per accedens erit: & illud de illis sacris speciebus fiat, quod diximus supra cap. 1 §. 5. num. 14.

Delogo de Eucharist. disp. 20. sect. n. 34. ex Medicorum placito probat formulam communem, quae Lucis ad Communionem distribui continevit, corruptum in

Stomacho mediocri, spatium minuti unius horæ, hoc est, in sexagesima parte unius horæ, & majorem horam cum vni speciebus quo solent sumi à Sacerdotibus, cor-
rumpi spatii semiquadrantis horæ, vel certè quadran-
tis. Hæc ex Delugo. Ex qua doctrina colligere aliquis
duo possit. Alterum id quod dixi ægrotos post mediam
horam sacrum orbem evovente, valde facile per acci-
dens: alterum provocari vomitum etiam ante transac-
tam horam, sine irreverentia posse. Sed certè hæc non
sunt facile colligenda, tum quia non est certum, Hostiam
laicalem vel majorem digeri eo temporis spatio quo di-
ctum est: tum quia, vis concoctrix cum à stomachi ca-
lore, & robore pendeat, inde in variis personis pro cir-
cumstantiarum varietate sit varium, non videtur resolu-
tiones ei principio nixæ adeo securæ, ut sine peritiorè
diffinitione vel excipi, vel in praxim deduci debeant.

5. Dixi iterum (regulariter) quia in casu veneni licet e vomere etiam statim à Communione. Quando enim moveretur quis, quod specis à se sumpta venenate fuerint, poterit statim. Et quidem tunc de iis adaptari poterit illud, quod in simili dixit S. Thomas in 3. part. q. 85. art. 6. ad 3. *Calix vite veriti in mortem non debet.* Idem propter paritatem rationis esset, si venenum fuerit immixtum in ablutione, vel quocumque cibo, quem quis post Communionem sumpsit.

6. Sed quid, si Fidelis jam proximè Eucharistia refectus incidat in febrim, vel similem morbum, propter repletionem v.g. dicii externi, ac Medicus vomitum consulat: vel ipsemet experientia novit vomitu sibi fedari malum confluxisse? Dico, si grave sit malum, ita ut non statim à Communione evomat; iure timeatur mors, vel gravissima infirmitas; eandem esse rationem, ac de veneno: jam enim vicem veneni gerunt ij pravi humores in stomacho: casum tamen raro evenire in facto possè censo. Regulariter ergo erit tamdiu expectandum, quamdiu iudicabitur sacras species in stomacho fuisse corruptas, ut modo dictum est *n. 4.*

§. V. *An sit novum, vel majus peccatum illud, quod ipsa die Communionis committitur.*

7- **E**O die, quo communicas, diligentius in virtutum
actibus te exercere, decentius esse, quis ambigit.
At nec esse novum peccatum, nec mortale saltem
aggravari illud, quod eo die patrat, & quo communi-
casti mihi, & omnibus certum esse debet : circa enim
contemptum (cum quo semper esset novum mortale)
unde addi possit tam rigorosa gravitas non apparet.

§. VI. *An post peractam Communionem liceat eodem die ad uxorem accedere.*

8. **E**X bono fine, ut ex amore prolis, vel ad evitandum incontinentiæ periculum, vel ad reddendum debitum, licere non est dubium. Quæstio igitur solum est: an sit veniale debitum petere causa solius voluptatis. Eæc veniale docet Sylvester, Angelus, Beja apud Marchinum *de ord. iur.* c. 3. p. 3. cap. 2. num. 16. Nullum esse peccatum tenet Sanchez de *marimon.* lib. 9. *disput.* 13. num. 17. & merito: quia, quævis sanum sit consilium cõ die abstinete; tamen non est unde prohibeatur: dummodo non fiat statim à Communione: tunc enim magna videretur irreverentia.

9. Dices, idem Sanchez *ibid.* num. 8, ut nos supra cap. 2. §. 1. num. 5, in fin. citavimus, docet esse regulariter veniale accedere ad Eucharistiam post copulam exactam ob delectationem; ergo per ipsum debet esse etiam veniale accedere ex voluptate ad uxorem post accessum ad Eucharistiam: par enim i. eventum apparet utrobique, vel certe utrobique nulla. Respondendo negando adesse parem rationem: nam copula habita ex delectatione solet asseri, ut *ibidem* diximus ex eodem Sanchez, mentis hebetudinem, magnamque distractionem, quæ voluntaria distractio in bona sententia supe-

rius allata *cap. 1. §. 5. n. 13.* ab eo qui communicat
reverentiam fugienda est: at petenda jam Commu-
nientem ad alia negotia sponte distrahere non
debemus.

C A P V T V

De Præcepto Communionis Paschalis

1. **A**D Sacram Eucharistiam percipiendum non
cepto humano, sive divino, obligatur. *Item*
Paschate capis. *Omnis utriusque*, de panis. *& rem*
dd, instante morte. Sic Delugo disp. 6 de Euch.
Quoniam vero de singulis et sigillatim agendum
tium facimus à præcepto Communionis Paschalis
Fertur in cap. *Omnis utriusque* sde panis. *& rem*
habetur. *Omnis utriusque* sexus fidelis, postquam à
discretionis pervenerit, semel saltem in anno, censetur
suscipiens recreantur, ad minus in Pascha, Eucharis-
tiam. *Item* nisi forte de proprii Sacramenti consue-
tiam, quam rationabilem causam, ad tempus, ab huius-
ceptione duxerit filinendum: aliqui; & videri
et ceteris ingressa arguatur, & moriens Ecclesiastica carae
tura. Hec Canon Innocentij III. in Concilio Latera-
nensi, si singulis ejus clausulis breviter percuramus
ria, quæ huc pertinent, bono ordine explicamus.

§. I. *Omnis utriusque sexus Fidelis.*

Vbi, quid de non Baptizatis, Energumenis, & similibus.

2. **R** Ecce (Fidelis) nam Ecclesie præcepta nec
les, nec Catechumenos, utpote non adfines. Sa
cleham per Baptismum introductos offendit. Sa
quos cum Delugo de Eneb. disp. 16. § 2. a. 17. p. 17.
liter opinari, non baptizatos, teneri sub mortali
baptismum reddere aptos ad Communione: in
peccate dupliciter. Primo, quia respondent Baptis
Secundo, quia capaces se Eucharistie reddere negi
Verum, alios ejusmodi secundum præceptum
etiam scio. Sic Sotus apud eundem, de meritorib
præceptum; quod Christus indereminatè dedig
determinandum pro tali, vel tali tempore ab Eccl
Cum igitur Ecclesia non determinet pro non bap
tis, qui ad ipsam non pertinent, remanet pro his
determinatio, atque adeo nulla obligatio: siquid
determinatum obligari potest nemo.

3: Iam vero ut sciamus, quoniam ex Fidelibus
gentur in Paschate communicare; videndum est quibus
nam ex iisdem, communicare posse conceditur
omnes comprehendit illud, *omnis viriisque sexus*.

De Energumenis.

Dubitatur, ergo primò, an Euergetismus datus
communio; & consequenter, an sint in Palæstra
obligandi. Sanè Euergetismus olim, piopter decentiam
negabatur communio; postea tamen concessi esse, patet
ex Concilio Arausiano primo *can. 14.* apud Val. *de
char. disp. 212. c. 4.* semper intellige, dummodo castitas
quisita non absint, ut nimirum Euergetismus de se ipso
tunc, non sit periculum irreuerentiæ, &c.

De Fatuis, Stolidis, Surdis, Mutis, &c.

4. Dubitatur secundò, an liceat semelius
omnino, & perpetuò amentibus nunquam, licet
Communione, ut etiam stolidis : quales sunt
Africani, similisque debilem usum rationis habentes
eo his non esse denegandam, si non sit periculum
verentiae. Ita S. Thom. 3. part. quest. 80. ar. 2.
communiter. Idem censet de amentibus, quando
aliquod lucis rationis intervallum. Sic. Ioan. Santes.